

KURJER LITIEWSKI

w WILNIE dnia 4. Marca V. S. ROKU 1808.

S. PETERSBURG VS. d. 21 lutego
 Oświadczenie. Obrażony sprawiedliwie gwałtownością przez Anglików dokonaną na Królu Duńskim Imperator Jmć całej Rosyi, zawsze wierny prawdom swoim i nieodmieńnie troskliwy o dobro własnego państwa; iak tylko uwiadomiony został o tém zdarzeniu, ostrzegł natychmiast Króla W. Brytańii, iż cierpliwie nie zniesie wszelkich krzywd bezprzykładnych, które uczyniono Monarsze dawnemu Rosyi zprzymierzeńcowi, związkim pokrewieństwa i przyjaźni z nim połączonego. O tém postanowieniu swoim J. J. Mość doniósł Królowi Szwedzkiemu przez notę podaną jego posłowi d. 24 września r. 1807. W traktacie zawartym r. 1780 między Imperatorową Katarzyną 2, i zmarłym Królem Gustawem 3, w drugim zawartym r. 1800 między Imperatorem Pawłem 1 a Królem Szwedzkim dziś panującym, umówiony był wzajemny i istotny obowiązek utrzymywać Bałtyckie morze, ile zamknięte, w udzieleności wolne od wszelkich kroków nieprzyjaznych, i bronić onego brzegi od każdego ucisku i gwałtu, na ten koniec używając podobnych środków.

Imperator Jmć mocą tych umów znał nie tylko prawo swoje ale też obowiązek żądania wyraźnie, ażeby iemu Szwecya przeciw Anglikom pomoc dawała. Król Szwedzki nie zrzekał się powinności w górze dowiedzioney, lecz wymawiał się od spólnego dokazywania, poki armie Francuzkie nie oddalą się od brzegów morza Bałtyckiego, a porty Niemieckie handlowi Angielskiemu nie zostaną otwarte. Rzecz była o to, żeby ukarać gwałt przez ów naród wykonany, obrażający Europę. J. J. Mość na mocy traktatów żądał przyłożenia się Króla Szwedzkiego; odpowiadając na odezwę ten Monarcha pragnie odwlec wykonanie traktatów do innego czasu, a teraz przykłada usilnego starania, żeby otworzył handel Anglikom do wszystkich portów Niemieckich; słowem żeby uczynił przysługę temu Mocarstwu, przeciw któremu żądana jest pomoc jego. Zatem nie podobno znaleźć pewniejszych dowodów przywiązania Króla Szwedzkiego do W. Brytańii, nad owe które sam w odpowiedzi swojej wyiawił.

Imperator Jmć w powtórney nocie d. 16 listopada zwióciwszy uwagę Króla na zerwanie pokoiu między Rosyą i Anglią, znowu żądał jego pomocy. Ta nota przez dwa miesiące bez odpowiedzi została, naostatek d. 9 stycznia podano Ministrom Rosyiskim odpowiedź, której osnowa ta sama była iak pierwszej. J. J. Mość nie żałuje umiarkowania swego, owszem widzi z ukontentowaniem że były użyte dotąd wszelkie środki najprzyzwoitsze, w iedyney chwili zklonienia Kró-

la Szwedzkiego do zasad naydogodnieyszych państwu jego. Lecz dla dobra swojego ludu, dla bezpieczeństwa własney Monarchii, które jest pierwszém prawem, Imperator Jmć Rosyiski za obowiązek poczytuie nie zostawić dłużey w wątpliwości, że Król Szwedzki jest obowiązany koniecznie dawać pomoc Rosyi i Danii przeciw Anglikom. Odebrawszy wiadomość że dwór Londyński chcąc postrachem Danią nakłonić do swoich zamiarów, groził iey, że Król Szwedzki wojska swoje do Selandyi wprowadzi, z dodatkiem iż w nadgodę tey uczynności mieć będzie dozwolone zagarnienie Norwegii; ostrzeżony że Król Szwedzki zostawiając Imperatora Jmci tak długo bez odpowiedzi, tegoż czasu tajemnie z Anglią traktował w Londynie o przymierze; Imperator Jmć osądził: że dobro państwa Rosyiskiego byłoby naruszone, gdyby przy następującej wojnie między niem i Anglią, dozwolono Królowi Szwedzkiemu pod pozorem obojętności zbroyney, przez czas ieszcze niełaki ukrywać prawdziwe uczucie wiadomego i rzetelnego przywiązania do W. Brytańii. J. J. Mość nie może w niepewności zostawić Szwecyi względem Rosyi, a zatem nie powinien iey dozwolnić obojętności.

Gdy już zamiary Króla Szwedzkiego są odkryte, Imperatorowi Jmci pozostaie użyć nie mieszkaiając środków iakie dała iemu Opatrzność na ten koniec szczególniey, ażeby mógł zachować bezpieczeństwo państw swoich; o czém J. J. Mość uwiadamia Króla Szwedzkiego i całą Europę. Tym sposobem czyniąc zadość obowiązkowi który wkłada na niego dobro Monarchii, Imperator Jmć gotow jest obrócić teraz obiane środki w prostą ostrożność, iezeli Król Szwedzki zechce nie przewlekać czasu łączenia się z Rosyą i Danią, dla zamknięcia Bałtyckiego morza Anglikom, dopóki pokoy na morzu nie nastąpi. J. J. Mość z nayrzetelnieyszém uczuciem przyjaźni wzywa ieszcze raz ostatniego Monarchę blizkim pokrewieństwa węzłem z sobą połączonego, ażeby nie zwlekał dopełnić obowiązek traktatem przyięty, i przystąpił do układu, który państwom północnym jest nayprzyzwoitszy; bo iaką korzyść odnieśli Szwedzi od tego czasu, kiedy ich Monarcha zprzymierzył się z Anglikami? Imperator Jmć z naywyższym żalem widzieć będzie zerwany pokoy między Rosyą i Szwecyą; od Króla Szwedzkiego zależy ieszcze zklonić się, lecz prędko i bez żadney przewłoki, do przyięcia środków, któreby zachowały między dwoma państwami ścisłe przymierze i porozumienie się doskonałe. D. 10 lutego r. 1808.

Półkownik Pieczerski został Szefem 15 pólku

(1)

strzelców. Komendantem Kamczatskiego muszkietyerów Półkownik Meszczeriaków; Biełozierskiego muszkietyerów Major Alexiejew; Chersońskiego garnizonowego Podpółkownik Mirbach. Leibgardyi Siemienowskiej Kapitan Durasow Policmeystem w Moskwie. Szef 15 półku strzelców Półkownik Gołowaczew uwalnia się od służby z rangą GM. mundurem, i pensją półowy gaży. Stanu konsyliarz Andrzejewski został Wice Gubernatorem Grodzieńskim. W nadgrodzie pilnego dozoru nad szpitalami wojskowemi w Litwie Doktorowie Tifenbach, Bek, Grin, Stuart zostają kolleskiemi; Bernard, Bode, Berendt, Siechert, Bitner, Szymkiewicz, Heiman, Lincner konsyliarzami nadwornemi; Klimkiewicz, Anders Asessorami kolleskiemi; Berens, Neiman, Woynicz konsyliarzami tytularnemi. Prowizor Bekker Gubernskim sekretarzem. S. Petersburgski Gubernator cywilny Pasewiew uwalnia się od służby; miejsce zastąpi tajny konsyliarz Bakunin. Tajny konsyliarz Senator Nełediński Melecki uwalnia się od obowiązku. Grodzieńskiemu Gubernatorowi cywilnemu Łańskiemu dano w 12 letnią dzierżawę bez kwarty starostwo Kiwilskie, folwark Klikole, i starostwo Kiegrowskie; dopóki zaś nie upłynie czas terazniejszym possessorom, odbierać będzie po 1500 rubli ze skaibu.

RIGA d. 25 lutego. Odebraliśmy z Borgo miasta w Szwedzkiej Finlandyi leżącego wiadomość następującą. D. 9. rano Generał infanteryi Buxhewden na czele wojsk Rossyjskich przeszedł rzekę Kymene rozgraniczając państwo Rossyjskie od Szwedzkiego, i w głąb Finlandyi pospieszył tak dalece, iż w przeciągu dni 4 uszedł wiorst 70, chociaż mrozy od 13 gradusów postąpiły do 21, głębokie śniegi, lody, kamienie, i skały drogę poźniły; słowem naprzód pokonać musiał żołnierz dzikie przyrodzenie, niżeli uyrzał nieprzyjaciół. D. 9 Rossyanie szli naprzód wiorst 20 do granic Szwedzkich, przebywszy rzekę Kymene tyleż ubiegli w kraju Finlandzkim. Armia ciągnęła wiele kolumnami, z Nyslot, Rotsda, Memela, Jerwikoski do Aborsfors; tu szaniec Szwedzkie dobyto szturmem, w których znalazło się dział 4. Szwedzi ustępowali do Lowisa; uchodzących ścigając straż przednia 15 wiorst ciągle walczyła. Gdy zbliżyło się wojsko do wspomnianego miasta, Magistrat spotkał Graffa Buxhewden, i oddawszy zwykłym obrządkiem klucze zaprosił do murów, gdzie lud powietrze napęłnił radośnemi okrzykami; karność i porządek zachował nie naruszenie zwycięzca.

D. 10 spoczywano; trzeba iednak było pracować w batteryach do szturmowania zamku Schwartholm. D. 11 widząc nadchodzących Rossyanów Szwedzi opuszczają Frosby; nazajutrz ich atakowano oszańcowanych między tém miejscem i Verhack; tu wiele krwi przelały obie strony; nakoniec G. Buxhewden kazał szaniec obeyść z boków; pierzchneli Szwedzi z wielką stratą, w niewolę zabrał zwycięzca Podpółkownika, 2 Officerów, cokolwiek żołnierzy z regimentu strzelców pieszych Nordkioping; reszta do Borgo uszła z po-

spiechem. Rossyanie pod miasto przyciągnowiy natychmiast zajmują przedmieścia, same lody marsz ułatwiały. Szwedzi bronić się nie śmieli ruszyli do Helsingfors nasze zaś wojska bez odporu wkroczyły do Borgo, spotykane od ludu i duchowienstwa, na którego czele był Finlandzki Biskup kawaler orderu gwiazdy północney. Graf Buxhewden wyciągnął linie od Nyslot do Friedericksham, od Borgo do Tawasthus; d. 14 na spoczynek był przeznaczony; d. 15 armia ruszyć miała do Helsingfors.

WIEDEN d. 24 lutego. GL. Mecsery jest przydany za pomocnika G. Alvinzy kommanderującemu na granicach Bannatskich. GL. X. Lotaryński otrzymał rangę G. kawaleryi. GL. zostali Mondet, Nimptsch, Gorup, Grunne, Loewenberg, Klein. GM. Hertelendi, Geringer Blum, Laurencin, Hager, Ettingshausen, Szoreny. GM. Festenberg, Walthor, Egerman uwolnieni z rangą GL. i pensją. Umarli GL. Graf Auersperg, GM. Martini, Dedowich, nakoniec G. artylleryi Graf Starray, któremu przypisano w znaczney części niepomyślne powodzenie kampanii Szwabskiej i Bawarskiej r. 1800, gdy służąc pod G. Kray, dawał armiom Austryackim zły przykład nieposłuszeństwa najwyższemu wodzowi.

W wojskach naszych wielorakie są obróty; półkom niektórym kazano zciągać do granic Bośni i Serwii, drugim do Transylwanii; najwyższą kommandę nad wszystkiemi przyjął miał Graf Bellegarde; lecz wkrótce żołnierz na miejsca wyznaczone ciągnący odebrał rozkaz w stanowiskach swoich zostać. Na granicach Dalmacyi i Albanii panuje spokojność zupełna, iakoteż w drugiej prowincyach państwa Ottomańskiego, iakiey dawno nie znali mieszkańce. W samym Egipcie tylko trwają domowe rozruchy; nieiaki urzędnik w Cairze bunt podniosszy zamknął się w domu własnym, który w twierdzą przemienił tak warowną, że Gubernator dobyć iey nie mogąc przez czas długi, nakoniec musiał sam pokonany zamknąć się w cytadelli. Albańczykowie nieukontentowani nowe coraz pretensye do rządu ścielą. Porta usiłuje teraz najbardziej długie spory z Mameluków Bejami przez ugodę skończyć. Ostatni wylew Nilu rzeki był mały nad zwyczaj, i niewielki urodzaj obiecuje Egipciowi. Z drugiej strony słychać iż Anglicy pozabierali wiele wysp Archipelagu Greckiego; flotta ich krążąc w bliskości Dardanellów przeszkadza dowozić żywność do Constantinopola. Wspomniane wyspy za dobrowolnym zgodzeniem się Porty są wzięte, czyli też poddały się przez niemożność dania odporu, i niedostatek Tureckich załog dawno ztamtąd wyciągnionych, czas odkryć; to pewna że Lord Collingwood krążąc po morzu srodziemnëm dwoma dywizyami, gotuje się iak rozumiemy do szturmowania ważney wyspy Candy.

Basza Bośni przeniesiony jest na kommandę do Salonichi, miejsce iego zastąpił Jbrahim były Wezyr W. D. 20 stycznia był pożar w Constantinopolu, całe przedmieście Galata w perzynę poszło, prócz domow które niegdy Genuńczyko

wie zbudowali. Jeńców Tureckich, których za rozkazem Imperatora Jmci Rossyjskiego z portów Tauryjskich odsyłać zaczęto, ma być 17 t.

Angielski poseł Adair opuściwszy stolicę naszą udał się do Gratz, gdzie ma zostać dopóki nie odbierze ostatecznych rozkazów z Londynu; ten mąż przyjaciel zaufany Foxa że nie utrzymał pokoju, zapewne uczynić tego samnie mógł związany wyższym rozkazem. Pisma Paryzkie dziś głośno oddają sprawiedliwość administracyi Pitta i Foxa, dowodząc obszernie, że teraz Brytannia W. im podobnych nie ma w radzie Króla swego. Tymczasem rząd nasz uwiadomił handlujących, że odtąd wszelki związek i komunikacya z Anglikami są zabronione. Miasto Trieste przez deputatów przysłało Cesarzowej w podarunku 100 t. zł. ryń. Do tego portu zawinęła niedawno eskadra Rossyjska z Jońskich wysp przybyła, gdzie krótko zpczowszy udała się do Wenecyi; złożona z kilku okrętów liniowych, wielu fregat, kōwet i statków przewozowych.

Twierdzę Braunau naprawić i powiększyć kazano, nad czem pilnie pracują Inżenierowie przez Arcy X. Jana wybrani. Chciano zakładać nową twierdzę w kraju Saltzburgskim, były gotowe projekta na zbudowanie 3 innych w Austrii wyższej i Carinthii; lecz do tego nie przyjdzie podobno przez wzgląd na stan wyniszczonego skarbu publicznego. Pod Braunau odprawił się pojedynk. Baron Duben Minister Szwedzki u dworu naszego miał urazę do GL. wojsk Bawarskich Wrede, i wyzwiał go ieszcze przed 2 laty; woyna r. 1805 zaczęta przeszkodziła zeyściu się tych przeciwników; nakoniec staneli nad rzeką Inn d. 13 z Sekundantami; Szwedzki Minister miał Półkownika Angielskiego Burke, G Bawarski GM. Rechberg; po dwakroć ognia dali obydwu bez żadney szkody prawie nawzajem; nie zbywało na dalszey ochocie; lecz przyjaciele uznali że na tém przestać należy; przeto pojednani odeszli z boiowiska. Słychać że Magnaci i wszystkie stany Węgierskiego Królestwa proszą Cesarza żeby na wiosnę zwołał seym nowy, na którym roztrząsać chcieli i dokonać projekta nie doyrzałe na przeszłym; lecz podobno dwór uskutecznienie tej prozby dalszemu czasowi zostawić postanowił.

NEAPOL d. 1 lutego. Król Józef przedsięwzięcie wkrótce podróż nową do Calabryi południowej; tamże pōspieszać kazano wieluregimentom i liczney artylleryi; Francuzcy Inżenierowie chcą doświadczyć, iezeli rzeczywiście trudne i niepodobne jest bombardowanie zamku Scylla, jak twierdzili Anglicy i Sycylicytkowie. Tenże Król jedney z ulic miasta w którym narodził się sławny Poeta Tasso nadał imię jego, i naprzeciw domu gdzie niegdy mieszkał, wystawi monument wspaniały; wszystkie zaś rękopisma nieśmiertelnego meża, iakoteż dzieła jego drukowane gdziekolwiek od kilku wieków, złoży w tymże domu pod strażą naybliższego krwią z rodziny Tasso. Spodziewamy się za lat kilka widzieć odkryte zupełnie całe miasto Pompei od lat 1700 w popiołach zagrzebane; rząd wiele robotnika do tej pra-

cy użyć postanowił. Zawojowawszy Królestwo R. 1798 G. Championnet odkrył domy niektóre, i znalazł szacowne zabytki starożytności; lecz gdy upadła wkrótce Rpta Parthenopeyska, robotę zawieszono. Zawczora mieliśmy okropny przypadek w stolicy naszej; część pałacu w którym mieszka Minister Salicetti nagle wyleciała na powietrze; ten Administrator biegnąc naratunek córce swoiey Xiężnie Lavella został raniony; nie docieczono ieszcze przyczyny nieszczęścia; mieszkający na dole Aptekarz do więzienia wzięty; nie zbywa na dowodach że ten człowiek uniesiony zemstą z pobudek szczególnych zebrał w pokoiach swoich prochy i zapalił.

W tej chwili wiadomość odbieramy, że Francuzka eskadra pod Admiralem Lallemand do Toulonu zawinęła; Hiszpańskie zaś eskadry w Cadix i Carthagenie uzbroione wyszły na morze. G. Miollis Gubernator Liworny dywizyą wojsk Francuzkich z Etruryi wprowadził do państwa Koscielnego.

PARYZ d. 16 lutego. Posłane są do Hannoveru rozkazy, ażeby warowną twierdzę Hameln od r. 1803 do 1805 tak pilnie opatrzoną przez Marszałka Bernadotte rychley zburzoną, do której roboty kommandant dzisiejszy po kilka t. wieśniaków używa nawet w porze zimowej. Elektorat powinien armii Francuzkiej dostarczyć 1300 koni; podobne zalecenie odebrał w Berlinie Marszałek Victor, ażeby jazdę naybardziej opatrzył; utrzymuje się albowiem i coraz więcej podobienstwa nabiera do prawdy pogłoska o nastąpić mającemy wyprawie do Indyi na wiosnę.

Nowo utworzony wyrokiem Senatu pierwszym równy w narodzie urząd Generala Gubernatora departamentów Francuzkich Piemontu i Liguryi oddał Napoleon X. Rzymskiemu Borghese, który zaślubił siostrę jego pō G. Leclerc wdowę, i przysięgę wierności od niego sam przyjął. Nie wiadomo ieszcze, które powiaty i kiedy od Lombardy oderwane przyłączy do pomienionych krajów, dając w zamianę Królestwu Włoskiemu Etruryą. La Rochefoucault wyznaczony jest posłem do Holandyi. Słychać że podróż Imperator Napoleon przedsięwzięcie do Hiszpanii na początku kwietnia. Niedawno Delambre i Cuvier imieniem Instytutu sprawę dawali panującemu o postępie nauk Matematycznych i Fizycznych od r. 1789 do r. 1808. Dżis podobną sprawę dał iemu Chenier o naukach politycznych i moralnych.

Coraz więcej Generalów i wyższych Officerów powracających z Niemiec pōspiesza do armii G Junot i Marszałka Moncey. Niektórzy z nich iakoto Oudinot, La Riboissere, Becker otrzymali pozwolenie przyięcia orderu ofiarowanego im od Króla Saskiego. D. 12 opuścił Paryż poseł Perski Jussuf Bey powracać mający do oyczyzny; wieżdżającemu Imperator między wielo upominkami darował niemało sztuk rozmaitey broni z fabryk Wersalskich. Okręt Duński z Indyi wschodniey powracający zawinął do Brestu i donosił, że blisko wysp zielonego przygórka zpotkał eskadrę Francuzką; która niedawno z Rochefort wy-

biegła; tym sposobem Lallemand nie wszedł na morze śródziemne i do Toulonu, iak niesie pogłoska. Według doniesień przysłanych z Cadix rzecz zdaie się nie wątpliwa, iż Anglicy zamyślają szturmować twierdzę Ceuta; trzeba rozumieć, że Hiszpani o tém przestrzeżeniu opatrzą się wczesnie we wszystko, a w obliężeniu dadzą odpor nieprzyjacielowi.

MADRID d. 30 stycznia. Z Lisbony wiadomość odbieramy, że ta stolica nakoniec oczyszczoną została z niesłychanego mnóstwa żebraków zdrowych i silnych, którzy od czasu dawnego napełniali wszystkie rynki i ulice, znajdując w skłonném do miłosierdzia sercu Portugalskich obywatelów sposob wyżywienia się najłatwiejszy; mianowicie klasztory bogate płci oboiej we zwyczajnie miały znaczną liczbę tego ubóstwa rozdawaniem codzienném potraw i iakżnżny utrzymywać. G. Junot przyłożył usilnego starania, żeby słabszych umieścić w szpitalach, zdrowszych do pracowania przywiódł w domach roboczych, które na ten koniec oporzadzono.

We wszystkich portach Monarchii Hiszpańskiej ogłosić kazał Generalissimus W. Admiral X. Pokoju, że gdy Napoleon Imperator zabronił z Francuzkich portów puszczać na morze okręta Duńskie, Hollenderskie, Hiszpańskie, ażeby snadź Anglikom w zdobycz nie poszły; podobnym sposobem Król Katolicki zabrania odtąd z portów swoich oddalać się statkom Francuzkim, Duńskim, Hollenderskim, innych narodów z dwóma Monarchiami przeciw Anglikom zprzymierzonych z równey pobudki. G. Dupont z drugą armią Francuzką znajduje się teraz w Valladolid, gdzie w głównej kwaterze sam i drudzy wodzowie dają mieszkańcom częste biesiady; to samo czyni Marszałek Moncey stojący w Vittoria; te dwa korpusy spoczywają na miejscu od niemałego czasu, i niewiadomo do Portugallii póydu, do Gibraltaru, na miejscu zostaną, czyliż powrócą do oyczyzny. Korpus G. Dupont składa się z 3. 4. i 5 legionów uformowanych we Francyi podczas wojny Pruskiej z młodzieży, która do konskrypcyi r. 1808 należeć miała; sam tylko regiment Szwajcarski i wydział artylleryi gwardyjskiej mają nieco starego żołnierza. Francuzcy wodzowie karność utrzymują, co wiele pomaga do zachowania przyjaźni między dwóma narodami; rozrzucona pogłoska że sam Imperator Napoleon ma wkrótce pokazać się nad brzegami rzek Tagu i Ebro, zrodziła w obywatelach Hiszpańskich niewypowiedzianą chęć widzenia tego Monarchy.

COPPENHAGA d. 20 lutego. Z Helsingoer i od brzegów Scanii doniesienie mamy, że pierwsza dywizya flotty Angielskiej wysadziła na ląd Szwedzki w Gothemburgu nie więcey nad 3700 piechoty, 500 jazdy Hannowerskiej z małym artylleryi wydziałem; lecz wkrótce potem nadeyść miała do portu pomienionego większa flotta z 20 kilku okrętów liniowych, wielu fregat, korwet, szalup, i statków przewozowych złożona, większe woysko lądowe niosąca. Jeżeli powieści

Szwedów mamy wierzyć, Król Gustaw Adolf Jerzym 3 nie dawno zawarł odporne i zaczepne przymierze, mocą którego Brytannia W. płacić będzie koronie Szwedzkiej co miesiąc po 100 t. FS. nadto da potężną flotę z większych i lekkich okrętów złożoną, nakoniec 20 t. żołnierza lądowego w posiłku. Duński naród nie jest dziś bez troskliwości o Norwegię; za przybyciem floty Angielskiej na morza północne, komunikacya nasza z Królestwem pomienioném dotąd słaba dla niedostatku okrętów Duńskich, przerwaną być musi, a kraj własnym siłom zostawiony. Pamiętamy, że Król Szwedzki przez następcę tronu naszego pytany kilkakrotnie, ieśli prawdziwie zamyślał pomagać przeciwko Danii Anglikom, i woyska swoje do Selandyi wprowadzić? po niemałym zwłóce odpowiedział, że gdyby obowiązek wiernego zprzymierzenia wymagał tego po nim, uczyniłby zapewne, i pragnie nigdy nie żałować w przyszłości że tak nie uczynił. Ztąd wnosimy, że do wojny między Szwecyą i Danią przyjść może, zwłaszcza ieżeli pierwsza sprzyiać Anglikom nie przestanie. W takim zaś przypadku zapewne Szwedzi posiłkiem Angielskim wsparci zechcą pomyśleć o naciechaniu Norwegii. Lecz ufamy obywatelskiej gorliwości walecznych mieszkańców, którzy że Duńskiemu tronowi statecznie byli wierni, nayiasniey dowiedli od r. 1716 do 1718, gdy Karol 12 kilkakroć podbić usiłujący prowincye południowe, nakoniec śmierć znalazł pod twierdzą Friderikshall.

Między wielo okrętami kupieckimi, które nawalność w terażniejszym czasie pospolita na brzegi Duńskie dość często wyrzuca, znalazł się Angielski bardzo wielki, samemi tylko modnymi towarami napełniony, który niewiadomo dokąd płynął; zdarzyło szczęście iż osiadł na piasku od ludzi opuszczony, ładunek przecie szkody najmniejszey nie poniosł i na brzeg wyniesiony został. O czém gdy wiadomość rozeszła się w kraju, z całej prawie Jutlandyi natychmiast zebrały się kobiety, zakupując korunki, szale, chustki, rozmaite klejnoty, bawełnice, materye, sprzedaż nieustannie d. 5 trwała, i chociaż oddawano wszystko w małej cenie, zebrały się znaczne summy; zostało ieszcze do przedania towaru za 20 t. talarów.

Jenców Angielskich od początku wojny poymanych rząd każe odsyłać do Jutlandyi i Norwegii; tu wyznaczone im iest do mieszkania miasto Konsberg wszystkim bez różnicy; Kupcom, artyllom, rzemieślnikom, podróżnym, Officyerom lądowym i morskim, maytkom, gdyż nikt z powszechnego prawa nie iest wyięty. Krystyan X. Holstein Sleswick dał mocną odezwę do Norwegianów, żeby naywięcey uzbraiali statków korsarskich dowodząc, że nie sama tylko chęć i nadzieia zdobycy bogatey nakłaniać każdego powinna, lecz nierównie bardziey potrzeba zemścić się krzywd oyczystych, i chwala na tych zplywająca, którzy wesprą naydzielniey rząd krajowy w pokonaniu niesprawiedliwych nieprzyjaciół.